

Результати. Для досягнення мети роботи вирішені такі завдання:- опрацьована наукова література з цієї теми; - досліджено історію виникнення українських прізвищ; - виявлено джерела виникнення прізвищ; - проаналізовано способи творення цих прізвищ; - з'ясовано семантику твірних основ прізвищ.

Висновки. Аналіз 291 прізвища студентів III курсу стоматологічного факультету Української медичної стоматологічної академії виявив, що значна їх частина утворена від чоловічих імен (29,7%) та за індивідуальними ознаками першого носія (28,5%), меншу частину становлять прізвища, походження яких невідоме (з колишніх прізвищ) (16,6%) та ті, які утворені від назви професії або за соціальною приналежністю (16,9%). Незначною частиною є прізвища іншомовного походження – (8,3%). За способом словотвору та граматичними особливостями прізвища студентів УМСА поділяються на дві групи:1) іменникового типу — (75,4 %); 2) прикметникового типу — (24,6 %). Найпродуктивніший спосіб творення прізвищ іменникового типу є: 1) морфологічний (суфіксальний) -енко - (45, 7%), суфікса -к-о - (10,3%), суфікса -ук (-чук) - (9,0%), суфікса -ун- (4,0 %). 2) лексико-семантичний - (19,2%). Найпродуктивніший спосіб творення прізвищ прикметникового типу є також морфологічний (суфіксальний та префіксально-суфіксальний). Найбільша частина прізвищ утворилася за допомогою суфіксів (-ськ, -зьк, -цьк) - (27,5%); (-ов, -ав) –(37,3 %); -ев (-ев), -ів - (8,8 %); -н - (6,9 %). Порівнюючи результати аналізу способів творення прізвищ іменникового та прикметникового типу, слід зазначити, що найпродуктивнішим для творення прізвищ студентів УМСА є морфологічний (суфіксальний) спосіб творення.

ОДОРАТИВНА ЛЕКСИКА В СЛОВНИКОВОМУ ДИСКУРСІ ODORATIVE VOCABULARY IN VOCABULARY DISCOURSE

Курило В. О.

Науковий керівник: Юфименко В. Г.

Kurylo V. O.

Scientific adviser: Yufymenko V. G.

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

Актуальність виборотеми наукової роботи окреслили її й зумовили важливі фактори. Грунтовне дослідження семантики, етимології функційних характеристик одоративної лексики нині цілком на часі. Тож конкретну наукову зацікавленість викликає те, що ця лексична група віддзеркалює історичний поступ народу України та його мови.

Мета роботи опрацювання якісних і кількісних характеристик лексичних одиниць на позначення запаху в сучасній українській мові, з'ясування їхньої етимології, визначення лексико-семантичної сутності, пошук структурних і граматичних характеристик, системних зв'язків та стилістичних функцій.

Матеріали, методи та завдання, потрібні для досягнення поставленої мети:

- виокремити лексеми на позначення запаху, укласти їх реєстр (словник одоративної лексики), визначити їхнє місце й роль у лексичній системі української мови;
- дослідити семантичну будову зазначених номенів, окреслити їхні тематичні блоки;
- простежити етимологію базових лексем запаху;
- описати формально-граматичну будову аналізованих одиниць;
- з'ясувати функційно-стилістичні нюанси назв запаху.

Результати роботи полягають у тому, що в ній виконано комплексний аналіз номенів запаху: з'ясовано їхнє значення та функції; досліджено етимологію; уперше в українській мовознавчій науці укладено мінісловник одоративної лексики, яким зможуть користуватися студенти медичних вишів під час збору анамнезу в оториноларингології, а також студенти-філологи під час вивчення лексикології.

Висновки. Номени на позначення запаху в українській мові містять активну, історично сформований блок слів, що досить активно використовуються у мовленневих актах, наповненим семантичним багатством, поліфункційністю, структурними варіаціями. Це зумовлено давністю походження аналізованих назв та властивістю репрезентувати життєво важливі функції захисних реакцій організму, що сформувалися в процесі тривалої еволюції людини в умовах трудової діяльності взаємодії з довкіллям. Назви запаху репрезентують результат пізнавальної діяльності людини в одній із важливих сенсорних сфер. Для ґрунтовнішого детальнішого лінгвістичного дослідження з метою тлумачення відповідних мовних явищ бажаним є залучення відомостей з медицини, фізіології, психології, предметом вивчення яких є відчуття запаху.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕПЕРТУАРІВ НАРОДНИХ АНСАМБЛІВ ПИРЯТИНЩИНИ COMPARATIVE ANALYSIS OF FOLK ENSEMBLES OF PYRIATYN REGION

Мороз А. Д.

Науковий керівник: к. філ. н., доц. Лещенко Т. О.

Moroz A. D.

Scientific adviser: assoc. prof. Leshchenko T. A., PhD

Українська медична стоматологічна академія,

м. Полтава, Україна

Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

Актуальність праці українознавчого характеру підтверджують міркування про те, що в сучасному світі всі цивілізовані народи переживають процеси урбанізації та глобалізації, які нівелюють національні відмінності, уніфікують культуру різних етносів. Для української нації, яка впродовж століть потерпала від бездержавності, нищення національної культури, такі тенденції можуть стати згубними. Сприймаємо за необхідне докласти максимум зусиль для збереження, відродження, розвитку й презентації всього найкращого, що має український народ, насамперед нашої традиційної культури. Теоретико-методологічну базу дослідження цього питання ще й дотепер не вибудовано.